ЧЫЛА ЭЛ ПРОЛЭТАР-ШАМЫЧ, УШНЫЗА!　　　Лэнин-Сталин паша вэрч кучэдалаш йамдэ лий!

ЙАМДЭ ЛИЙ

ВЛКСМ МАРОБКОМЫН ОРГАНЖЭ

ГАЗЭТ АК: идалыклан 2 т. 16 ыр. пэл ийлан 1 т. 8 ыр.

1937 ий 11 дэкабрь № 64

Эрла—СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ кэчэ

ШМИДТ УГОЛОКЫМ ЫШТЭН УЛЫНА

Мэ, Помар кыдалаш школышто (Звэнига район) пионьэр, тунэмшэ-шамыч Вэрховный Совэтыш сайлаш йамдылалтмаштэ пэш кугу полышым пушна. Ача дэн аваланна, моло йэшланнат сайлымэ закон дэн Сталинский Конституцийым умландарэн шогышна.

Вэрховный Совэт дэпутатыш мэмнан Звэнига избиратэльный округ гыч выдвигатлымэ кандидат Шмидт, Игнатьйэв да Пэтруничэв йолташ-шамычын илышышт нэргэн, бойэвой пашашт нэргэн колхозник дэн колхозница-шамыч коклаштэ умландармаш пашам вийан ыштэн улына. Шукэртэ огыл школэш мэмнан кандидатна-шамыч лӱмэш посна уголокым почна. Тушко О. Ю. Шмидтын польусым сэнгэн налмыжэ нэргэн тӱрлӧ журнал да газэт-шамычым пыжыктэн улына. Тыгак Игнатьйэв да Пэтруничэв йолташ шамычын биографийыштым пыжыктылын улына.

Мэмнан уголокыш кажнэ кастэнэ колхозник дэн колхозница-шамыч погынат. Мэ нунылан эрэак лудын, умландарэн шогышна.

Эрла пӱтынь элысэ шэмэр дэнэ пырльа, мэмнан ачана дэн аванат шкэ йӱкыштым коммунистичэский партийын эн сай эргыштлан—О. Ю. Шмидт, Г. И. Игнатьйэв да Н. А. Пэтруничэв йолташ-шамычлан пуат.

Миша Актуганов.

Сталинын докладшым патэфон дэнэ колыштына

Кой-Сола пэлэ кыдалаш школышто (Шэрнур район) тунэмшэ-шамыч каныш жап годым патэфоным колыштыт. Совэт-шамычын Пӱтынь Ушэмысэ Чрэзвычайнэ VIII-шэ Сйэздыштэ Сталин йолташын ыштымэ докладшым эн чот йоратэн колыштына. СССР Конституцийым тунэммаштэ патэфон путырак кугу полышым пуа. Иосиф Виссарионовичын кажнэ мутшымат сайын умылаш тыршэна.

Волков И.

Чыла капиталистичэский эл-шамычын национальнэ гньот дэн колониальнэ порабощэний эл улмышт сэмынак, кугыжан Россий калык-шамычын тьурмашт, национальнэ гньот дэн рэзньан эл ыльэ. Совэт Ушэмыштэ гына ожно угнэтатлалтшэ калык-шамыч национальнэ гньот дэн нэравноправий дэч тичмашын утаралтыныт. Кызыт Совэт Ушэмыштэ СССР калык-шамыч равэнствэ дэн добровольность нэгызэш ыштымэ йэдинэ сойузный государствыш ушнэныт. Совэт Ушэм тӱньаштэ ик шкэт гына эл, кушто калык-шамыч коклаштэ ваш-ваш ӱшанымашым пытарымэ, кушто калык шамычын отношэнийышт ваш-ваш ӱшанымашэш, иза шольо ушэмэш да кэлшэн илымэ сотрудничэствэш ышталтэш.

Тидэ пӱтынь тӱньамбал—историчэский сэнгымашым мэмнан родинэ большэвик партий вуйлатымэ почэш ыштэн.

(Чыла избиратэльлан, пашазэ, пашазэ ӱдрамаш, крэсаньык да крэстьанкэ-шамычлан, Йошкар Армийлан, совэт интэллигэнцийлан ВКП(б) Цэнтральный Комитэтын обращэньыжэ гыч).

МЭ ШКЭНАН ДОЛГНАМ ШУКТЫШНА

Эрласэ кэчын—12 дэкабрьыштэ — чумыр Совэт элысэ шэмэр калык Сталинский Конституций почэш Совэт Ушэмын Вэрховный Совэтшым сайла. Тидэ историчэский кэчым вашлиймаштэ пионьэр-шамычат шуко полышым пуышт. Тэвэ мэмнан школысо пионьэр организаций Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн калык коклаштэ 200 тэнгэаш литэратурым шарэн.

Школ вий дэнэ 7-шэ участкысэ избиратэль-шамычлан концэртым шындэн улына. Шкэнан йэшлана Вэрховный Совэт дэпутатыш кандидатлан выдвигатлымэ-шамычын илышышт дэн пашаштым умылтарэнна.

Эрла мэмнан ача дэн авана избиратэльный участкылаш кайэн шкэ йӱкыштым калыкын йӧратымэ йэнг-шамычлан пуат. А мэ ик избиратэльат бӱллэтэньым заполнитлыдэ ынжэ код манын тыршаш тӱналына. Тидлан чыла полышым пуаш пижына. Школэш лӱмын йоча комнатым ойрэн улына. Тужак избиратэль-шамыч изи икшывыштым кодэн кайат. Мэ нуным сайын ончаш, модыкташ тӱналына.

Пионьэр отрьад кӱштымӧ почэш: **Зурскайа, Г. Козлов, Ж. Соколова, Л. Пэтров.**

Йошкар-Оласэ 1-шэ №-ан школ.

АВАМ ЭРЛА ЙӰКЛАШ КАЙА

Эрла, 12 дэкабрь—СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ кэчэ. Тидэ мэмнан пэш кугу куанымаш пайрэм. Мыйын авам сайлымэ кэчым чот вучэн илыш. Тудо шкэ вучымашкыжэ шуо. Мыйэ тудым сайлаш кайаш йамдылэн шуктэнам. Сайлымэ законым да Вэрховный Совэт дэпутатыш кандидат-шамычын илышыштым, пашаштым лудын умландарэнам.

Кызыт мыйын авам мэмнан властьын кӱшыл органышкыжэ кузэ, кӧм сайлаш—чыла шинча.

Эрла тудо шкэ йӱкшым О. Ю. Шмидт, Г. И. Игнатьйэв да А. А. Толстова йолташ-шамычлан пуа.

Сэргэйэв Саньу.

Сотнур район, Кугу Корамас пэлэ кыдалаш школ.

ЙОЧА КОМНАТ ЙАМДЭ

8 дэкабрь. Йоча-шамычын чурийышт посна куанышан. Шӱйыштышт йошкар галстук волгалтэш. Кузэ от йывыртэ. Вэт тачэ шкэ ачашт дэн аваштлан, пошкудо-шамычыштлан шкэ моштымыштым ончыктат. Пионьэр-шамычын мастарлыкыштым ончаш „Память Ленина“ колхозын йошкар пусакышкыжэ калык шынг-шынг тэмын.

Штэйнгруд Сарран отрьадшэ тачэ нылымшэ кана выступатла. Тудын отрьадшэ Вэрховный Совэтыш сайлымаштэ „Новый путь“ колхозлан полша. Пионьэр-шамыч ачашт дэн ваштлан сайлымэ законым умылтарэныт. Нуно избиратэльный спискыштэ ачашт дэн аваштын лӱмыштым, фамильыштым ончэныт. Сайлымэ кэчылан красный уголокым, колхоз пӧртым вождь-шамычын портрэтышт да тӱрлӧ лозунг дэнэ сӧрастарэныт.

12 дэкабрьлан пионьэр отрьад вий дэнэ нылвэрэ йоча комнатым организоватлымэ. Нуным сылнын сӧрастарымэ. Тушко колхозник-шамычын икшывыштым погэн мурыкташ, модыкташ тӱналыт.

Пионьэр отрьад вождь-влакын илышышт гыч альбомым ыштэн. Тидэ Вэрховный Совэтыш сайлымэ кэчылан пионьэр-шамычын пӧлӧкышт лийэш.

В. Голубцэв.

Йошкар-Ола район, Корьаково кыдалаш школ.

Йошкар-Оласэ 5-шэ №-ан школышто тунэмшэ-шамыч сайлымэ кэчэ нэргэн избиратэль-шамычлан ушэштарэн коштыт.

МОРКО ИЗБИРАТЭЛЬНЫЙ ОКРУГ

НАЦИОНАЛЬНОСТЬ СОВЭТ ДЭПУТАТЫШ КАНДИДАТ

М. С. Сэргэйэва

Эрла Морко районысо шэмэр-шамыч избиратэльный урна дэк мийат да шкэныштын ик знатнэ ӱдырыштлан—Марийа Сэргэйэвна Сэргэйэвалан йӱкыштым пуат. Нуно Сэргэйэва Марийам Морко избиратэльный округ дэч СССР Вэрховный Совэт дэпутатыш кандидатлан выдвигатлэныт. Сэргэйэва тыгай кугу ӱшанымашым шкэнжын чаплэ пашаж дэнэ, партийлан мучашдымын прэданнэ улмыжо дэнэ сулэн налын.

Марийа Сэргэйэвна Сэргэйэва 1917 ийыштэ, йорлэ крэсаньык йэшэш шочын. Тудо Октьабрь дэнэ ик тангаш. Марийа Сэргэйэвнан шочмо вэржэ—Морко район, Марий-Кужэр йал совэт, Акпарс-Шӱргӧ йал. Тидэ йалэшак тудо кушкын, вийангын.

Колхозыш пурмэш Марийа Сэргэйэвна тӱнгалтыш школым тунэм пытарэн. 1934 ийыштэ нуно йэшгэ колхозыш пурэныт. „Волгэнчэ“ колхозышто 17 ийаш ӱдыр шкэнжын вийжым, мастарлыкшым пэрвой ийыштак ончыктэн. Садланак колхозник-шамыч 1936 ийыштэ Марийа ӱдырыштым звэновойлан тунэммэ 10 кэчаш курсыш тунэмаш колтат. Наукым, пашам чот йӧратышэ Сэргэйэва курсым сайын тунэм пытара. Курс гыч пӧртылмэкшак колхозник-шамыч тудым звэновойлан шогалтат. Ындэ кок ий лийэш Марийа Сэргэйэвна Сэргэйэва звэновойлан шога.

Колхозышто лиймэ 3 ий жапыштэ Сэргэйэва палыдымын вашталтын. 1936 ийыштэ тудын звэнаштэ 9 йэнг лийын. Звэна, Сэргэйэван вуйлатымэ почэш, кӱкшӧ шурно лэктыш вэрч вийан кучэдальэ. Агротэхник мэроприйатьым ышыш пуртымаш альэ мартэ лийдымэ шурно лэктышым налаш йӧным пуыш. Сэргэйэван звэнажэ шӱльым кыдал шот дэнэ гэктар гыч 7 цэнтнэрым, а мульчироватлымэ вэрлаштэ 12,76 цэнтнэрым налын. 1936 ийыштак Сэргэйэван тыршымыжэ дэнэ торфым 1000 тонн олмэш 1600 тонным йамдылымэ, 1000 тонн торфокомпостым йамдылымэ. Пашам сайын организоватлымылан да тэхничэский культурым сай качэствэ дэнэ обрабатыватлымылан 1936 ийыштэ ВКП(б) Морко райком дэн Морко райисполком Сэргэйэва йолташым почотно грамота дэнэ да окса дэнэ прэмироватлышт.

Сэргэйэва йолташ ышымэ сэнгымашэш нигунамат ок тыпланэ, Тӱнгалмэ пашам мучашыш шуктымо почэшак тудо вэс пашаш пижэш да тудымат тугак тыршэн, сайын ыштэн шукта.

2-шо могыр „Йамдэ лий“

1937 ийыштэ Марийа Сэргэйэва колхозный школым тунэм пытарэн. Шкэнжын практик паша опытшым тэоритичэский шинчымаш дэнэ пэнгыдэмдэн. Курс гыч пӧртылмэкэ агротэхник йӧным кучылтмашкэ уло вийым ыштэн пижын. Тудо ломыж дэн кайык тэрыс погымашым кумдан организоватлыш, 1618 тонн торфокомпостым йамдылыш. Шыдангым йаровизироватлыш. 1937 ийыштэ звэнаштэ улшо 8 йэнг пашам ик сэмын, эша сайын ышташ тӱнгальэ. Шӱк шудо сомылымаштат, тӱрэдмаштат Сэргэйэван звэнажэ ончылно ыльэ. Звэна члэн-шамыч кыньэм обрабатыватлымэ вэрч вийан тыршышт, шӱк шудым лэкмыжэ сэмынак сомылышт. Тӱрэдмаштэ Сэргэйэва нормым 177 процэнт тэмыш. Тудын йаровизированнэ участкыштыжэ шыдангым гэктар гыч кыдал шот дэнэ 18,28 цэнтнэрым налмэ.

Кыньэм кӱрмӧ жап шуо. Тидэ жапым Марийа Сэргэйэвна кэнгэж гоч вучэн, шуко кана пасуш коштын, кыньэ шумым ончэн. Кыньэ кӱрмаштат вийым Сэргэйэва моштэн шогалтыш. Кӱрмаштэ нормо 0,05 га гын тудо кэчылан 0,07 га дэн 0,10 га мартэ кӱрын. Звэнаштэ нормым чыланат эртарэн тэмэныт. Сэргэйэва паша учотым пэнгыдын шындэн, машан качэствыжым шкэак тэргэн да кажнэ йэнглан полшэн. Садлан тудым рвэзыжат, шонггыжат йӧратат.

Колхоз молодьож коклаштэ Марийа Сэргэйэвна эн пагалымэ йэнг. Тудо паша годымат, кастэнэ, альэ пайрэм годым кэчывалымат молодьож погынымо вэрыш газэт, альэ книшка дэнэ мийа да лудаш тӱнгалэш. Тудак агротэхучобым организоватлыш да сайын эртарыш. Пырдыж газэт лукмашымат организоватлаш полшыш, тушко моло-шамычым шупшо. Рвэзэ-ӱдыр шамычын мурымаштэ да куштымаштат Марийа Сэргэйэва эн сай йолташ.

„Волгэнчэ“ колхоз члэн-шамыч Сэргэйэва Марийам тэний правлэний члэнлан ойырышт. Самырык ӱдыр кугу Социалистичэский озанлыкым вуйлатымаштат участвоватла. Колхоз прэдсэдатэль укэ годым тудын олмэшат кодэш.

Колхоз озанлыкым вийангдымаштэ Сэргэйэва пэш кугу вэрым налын шога. Тудын туныктымыж дэнэ Гамбурских Дарийа, Михайлова Агафийа, Никифорова Дарийа, Иванова Ана да моло-шамычат стахановэц радамыш лэктыныт.

Сандэнак Морко районысо шэмэр-шамыч Марийа Сэргэйэвна Сэргэйэвам Национальность Совэт дэпутатыш кандидатлан выдвигатлэныт. Тудо достойно кандидат!

М. С. СЭРГЭЙЭВА.

ИСПАН ФРОНТЛАШТЭ

(ТАСС увэртарымэ почэш)

Испан обороно министэрствэ официальнэ тыгэ увэртара: 6 дэкабрьыштэ тӱрлӧ участкылаштэ винтовко гыч да орудий гыч ваш лӱйкалымаш гына лийын.

Лум лиймэ дэнэ восточный фронтышто бойэвой опэраций активнэ огыл.

* * *

Испанийыш Англий лэйборист партий дэлэгаций толын. Тудын вуйлатышыжэ Эттли Эспань агэнствын Мадридысэ коррэспондэнтшылан тыгэ каласэн:

„Учашымашат укэ, сарыштэ испан правитэльствэ сэнгымашыш лэктэш. Мый рэспублик армийлан куанэм. Пэш кӱчык жапыштэ ышталтшэ армий вашкэ кызытсэ чыла армий вий дэнэ тӧр улшо армий лийэш“.

Рэспубликанэц-шамыч испан фашизм дэн тӱньамбал интэрвэнтым йӧршэш сэнгаш ӱшан улмо нэргэн кызыт Мадридыштэ улшо француз социалистичэский партий лидэр—Жиромскийат каласэн.

* * *

Рэспублик самольот-шамыч Пальма да Майорка ӱмбак рэйдым ыштэныт. Нуно мӓтэжник-шамычын итальйанэц шамыч полшымо дэнэ организоватлымэ йуж дэн тэнгыз базыштым бомбардироватлаш шонэныт. Мӓтэжник-шамычын истрэбитэльышт авиацийын задачыжым шуктымаштэ торэшланаш тӧчэныт, нуным рэспублик авиаций чактарэн да кум самольотым пытарымэ. Рэспублик авиаций ик самольотым йомдарэн. Палэмдымэ обйэктыш бомбым кышкэн кэртын.

Мӓтэжник-шамычын кок самольотышт 7 дэкабрьыштэ Рэус дэн Комбрильош (Тарагон провинций) кумло бомбым кудалтэныт. Бомбо кышкымэ дэнэ нинэ пунктлан мӓтэриальнэ энгэк лийын. Тидэ кэчынак мӓтэжник авиаций Барсэлоныш бомбым кышкэн. Бомбо кышкымэ дэнэ 50 нарэ йэнг колэн, 100 нарэ сусыргэн.

Чэхословакий пэчать Сталинский Конституцийын пэрвой идалыкшым палэмдэн

Чэхословакийсэ пашазэ дэн коммунистичэский пэчать Сталинский Конституцийын пэрвой идалыкшым палэмда. Газэт-шамыч идалык лӱмэш кугу ончыл статьям возат. Тушто у Совэт Конституцийын кугу значэньыжэ СССР калыклан вэлэ огыл, капиталист тӱньасэ шэмэрланат пэш кугу манын ончыкталтэш.

Чэхословакий коммунистичэский партийын Цэнтральный органжэ „Рудэ Право“ ончыкта: СССР-ыштэ социализм пашаштэ кугу сэнгымашым палэмдышэ, социалистичэский дэмократийын у эпохшым почшо Сталинский Конституций, пашалан, канаш, тунэмаш, СССР-ысэ шэмэр-шамычын матэриальный илышыштым эрэак сайэмдаш правам гарантироватла, пийалан илышлан правам гарантироватла.

Альохин—шахмат дэнэ тӱньамбал чэмпион

Шахмат дэнэ тӱньамбалнэ ончыл вэрым налашлан эртарымэ матчын 25-шэ партийжэ 4 дэкабрьыштэ Гаага олаш (Голландий) модаш тӱнгалалтын. 40 ход дэч вара Альохинын прэимущэствыжэ лийын. 7 дэкабрьыштэ партий модын пытаралтын. 43 ходышто Эйвэ сдатлалтын. Тыгэ матчым Альохин сэнгэн. Тудо ситышын—15,5 очком погэн да 1935 ийыштэ йомдарымэ тӱньамбал чэмпион лӱмым пӧртылтэн.

Матч альэ пытэн огыл. Условий почэш 30 партийым модман. Эшэ 5 партий модшаш уло. Кызыт Альохинын 15,5 да Эйвэн 9,5 очко погынэн.

Пашана сайэмэ

Кодшо ийын мэмнан школышто паша пэш начар кайыш. Школышто дисциплинэ лушкыдо ыльэ. Йоча-шамыч ваш-ваш лӱшкэн коштын йара жапым эртарэныт. Пионьэр паша ышталтын огыл.

Тэний ындэ йӧршэш вэс тӱс. Пионьэр пашам ойыртэмынак сайэмдымэ. Общий сбор тылызылан ик кана, звэна сбор арньа вуйэш эртаралтэш. Пионьэр-шамычын дисциплиныштт сай, лӱшкэн огыт кошт. Йара жапым организованно, вэсэлан эртарэна. Тӱрлӧ сылнэ литэратурым лудына. Шашкэ, шахмат, домино, моло модыш дэнат модына.

Мэмнан вожатыйна Иванова Валэнтина пионьэр пашам йӧратэн ышта. Шукэртэ огыл школэшна хоровой, физкультурный, драматичэский кружок-шамычым организоватлымэ. Кружокыш пионьэр-шамыч чыланат коштыт. Тылызылан кок кана пырдыж газэтна лэктын шога.

Мэ Курык Ӱмбал тӱнгалтыш школ дэнэ сорэвноватлэн тунэмына. Тугак класс дэн класс, звэна дэн звэна да посна тунэмшэ-шамыч сорэвноватлэна.

Пэтров Павыл.

Сотнур район, Карай пэлэ кыдалаш школ.

СТАЛИНЛАН ТАУ!

(Частушко-шамыч)

Чэвэр кэчэ волгалтэш
Шокшо йолжым шуйдарэн.
Мэ мурэна йывыртэн
Сталинлан таум ыштэн.

Каваштыжэ шўдыр-шамыч
Йолгат чылан чинчыла.
Кучэдалза йолташ-шамыч
Мудрый гэний Сталинла.

Ужшаш ыльэ Сталиным,
Кутыршаш ыльэ тудын дэн.
Ойлышаш ыльэ колхозыштэ
Вэсэла илыш лиймэ нэргэн.

Лукойанов Й.

* * *

Вуйэш пидмэ шовычэмжэ
Колхоз дэчын пӧлэкшэ.
Мэмнан пийалан илышнажэ
Октьабрьын пӧлэкшэ.

Эрат-касат садыш лэктам
Кўйын шуышо олмалан.
Кумыл нӧлтын школыш
кошташ
Лэнин туныктымым
палашлан.

Виногорова Ольга.
Кужэнэр район, Конганур пэлэ кыдалаш школ.

* * *

Шочын улына пийалан
пагытэш,
Кушкына мэ улан илышэш.
Куанэн, вэсэлан илэна
Сталин вуйлатымэ
элыштэ.

Йӧра лэктын чэвэр кэчэ,
Пэлэдышлан тўзланаш.
Тау шочын Совэт власть
Пийалан илышлан
тўзланаш.

Исакова П.
Косолоп район, Йэлэйэво пэлэ кыдалаш школ.

Мунчалтымаштэ

Лумангын кугу курык,
Адак лўшка йоча дэн.
Иоча-шамыч куанэн
Мунчалтат йэчэ дэн.
Каныш кэчым сайын
Эртарат тўшкан.
У тэлым мокталын
Мурат йывыртэн.

Потапов Миклай
Йошкар-Ола Музыкально-тэатральнэ училищэ

Жуково тўнгалтыш школышто туныктышо, СССР Вэрховный Совэтын Национальность Совэт дэпутатыш кандидат Капитолина Михайловна Кэльбэдина урокышто.

ЙОШКАР АРМИЙЛАН

Иктэ гайэ
рўж тарванэн,
пычал
кучэн
мэ лэкна.
Капиталым
чылт пытарэн,
Совэт властым ыштышна.
Совэт властьын
у нэгызшэ
гранит гайэ
пэнгыдэ,
ындэ
коло ий жапыштэ
кугун кушко,
вийангэ.
Завод,
фабрик,
колхоз-влакым
тэхник вий дэнэ куштэнна,
вэс эллаcэ буржуй-влакым
эртэн
ончык кайэнна.
Иошкар Армий—
вурыс армий,
чот ороло
Совэтнам,
волгэнчэ гай
куатан лий,
вольам
ит пу
тушманлан!
Шэмэр калык—
паша калык
тылат
кугун
ўшана:
курым
мучко
куатан лий
мэмнан
Иошкар
Армийна!

ШАДТ БУЛАТ.

ТЭЛЭ МУРО

Ну вот толдальэ чаплэ тэлэ
Лум мамык дэнэ тўрлыман.
Кава гыч тачэ лумжо вэльэ,
Куан тэмэш у тэлэ толмылан.

Сат-пэчэ йалыштэ пӧршангын,
Йолвалашт кудыр гай кэчат.
Мэ лэктына издэрым налын,
Куан тэмэш вэт кэч кэнат.

Йыр-ваш кожла, пасу да олык
Сӧралын койыт моткочат.
Пўнчэрын укшышт пуйто солык,
Ош лум ора упш гай кэчат.

Чылан улна мэ кўртньӧ гайэ,
У тэлым ваш лийаш лэкна.
Моткочак тэлэ кэчэ сайэ,
Арка ўмбак модаш толна

Лўшкалтын тачэ курык сэржэ,
Пэш шуко рвэзэ-шамычым погэн.
Шыма ийан мотор энэржэ,
Йонга йыр-ваш тўшка йўк дэн.

Чылан улна мэ кўртньӧ гайэ
У тэлым ваш лийаш лэкна
Моткочак тэлэ кэчэ сайэ,
Пыртка моткоч куан шўмна.

Чалай Васлий.

СЎРЭТЫШТЭ Йошкар-Ола „Мэдик" стадионысо катокыш вўдым шават. Тидэ катокышто 5 дэкабрьыштэ йоча-шамыч мунчалташ тўнгалыныт.

КОНЬКИ ДЭНЭ

Конькым йолышко чийалын
Мэ катокыш куржына.
Чыланат ик тӧр шогалын,
Ўчашэн мунчалтэна.

Мэмнан чаплэ катокнажэ,
Чылт воштончышла койэш.
Мунчалталмэ конькинажэ
Ший гай койын йылгыжэш.

Эх могай сай коньки дэнэ
Ий ўмбалнэ мунчалташ.
Кучэн кидым тўшка дэнэ,
Пикшила койын чымалташ.

Ильан Вачий.
Ронго район, Кужмарий пэлэ кыдалаш школ.

СТАЛИНЛАН ТАУ!

(Частушко-шамыч)

Лопка сангган маскажэ
Чодра покшэлым йӧрата.
Арва почан кукужо
Ужар куэрым йӧрата.

Иандар йўкан шўшпыкшӧ
Сылнэ ломбэрэтым йӧрата.
Мэмнан гайэ пионьэржэ
„Иамдэ лийым" йӧрата.

Йакимов Стэпан.
Сотнур район, Кугу Парат пэлэ кыдалаш школ.

* * *

Калэнкор тувырэтым
чийална да
Иошкар галстукым сакэна.
Иошкар галстукым сакэна
да
Комсомолыш пурэна.

Золотарьова Ониса.
Кужэнэр район, Конганур пэлэ кыдалаш школ.

* * *

Мэмнан канымэ вэрнажэ
Сад пакчана огыл мо?
Мэмнан тунэммэ вэрнажэ,
Совэт школэт огыл мо?

Ош кӧгӧрчӧн игым луктын
Мэмнан у пӧрт карнизэш.
Мэжэ шочын кушкына
Иошкар знамэ йўмалан.

Пальцэва Вэра дэч Поликарпова Йэлэна
Кужэнэр район, Йыван сола пэлэ кыдалаш школ.

* * *

Лэнин кочай, тыланэт тау
Эрык корныш лукмэтлан.
Сталин йолташ, тыланэт
тау
Пийалан илыш пумэтлан.

Мэ тазангын кушкына
Шочмо элнам аралаш.
Млaнна шэргэ шочмо
мландэ,
Млaнна шэргэ Сталин
вождь.

Соловьйова Качырий.
Косолоп район, Кугу Пумарий пэлэ кыдалаш школ.

Мэмнан отрäд

Мэ чумыр отрäд дэн
Шогалын кок рад дэн,
Тўмырнам пэралтэн,
Куанэн, йывыртэн,
У мурым муралтэн,
Тӧр тошкал кайэна.

Макэ гай чурийна,
Вурыс гай кап-кылна.
Мэмнан у мурына
Йырым-ваш йонгалтэш.

Йошкар-ал знамына
Пэш сылнын лойгалтэш.

Октьабрьын тукымжо
Улына мэ чылан.
Пийалым пушыжо—
Сталин ачана!

ШАДТ БУЛАТ.

Пўртўсым эскэрэна

Мэ, Кужмарий пэлэ кыдалаш школышто тунэмшэшамыч, йуный натуралист пашам пэш йӧратэна. Кызыт дэжурство шот дэнэ пўртўсым эскэрэн погэна. Тидлан мэмнан посна календарный тэтрадьэ уло. Тушакын мардэжын кужэч, могай вий дэнэ пумыжым, игэчын кузэ вашталтмыжым эрдэнэ, кэчывалым да кастэнэ палэмдэна.

В. Загайнов.
Ронго район.

114

РЭСПУБЛИКЫШТЭ

ВЭРХОВНЫЙ СОВЭТЫШ САЙЛЫМЭ НЭРГЭН ПОЛОЖЭНЫМ мый ачам дэн авамлан умылтарэм. Мыйын лудын умылтарымэм нуно йöратэн колыштыт. Тылэч посна газэт дэн журналшамычым лудам, тÿньамбал положэньым умылтарэм.

Арын пэлэ кыдалаш школышто (Морко район) тунэмшэ Краснов Йогор.

◆ ◆ ◆

ГОРОХОВ ВАЛЭНТИН—Кой-Сола пэлэ кыдалаш школын (Шэрнур район) ик эн талэ тунэмшыжэ. Пэрвой чырыкым „отлично" отмэткэ дэнэ тунэм пытарэн. Шкэнжым пэш сайын куча. Туныктышын пумо заданым эрэак жапыштэ шуктэн шога.

Рожков В.

◆ ◆ ◆

КУЖМАРИЙ ПЭЛЭ КЫДАЛАШ ШКОЛЫШТО (Ронго район) тунэмшэ-шамыч Алэксандр Сэргэйэвич Пушкинын возымо „Дубровский" романжэ гыч ыштымэ кино сÿрэтым ончышт.

Ильан Вачи.

◆ ◆ ◆

РОНГО КЫДАЛАШ ШКОЛЫШТО организоватлымэ фотокружок пашажым сайын ышта. Фотокружок Октьабрь рэвольуцийын XX идалыкшылан фотоальбомым囲 ыштэн, фотогазэтым луктын.

Тунэмшэ-шамыч кружок заньатийыш куанэн коштыт. В. В. Сэливанов кружокым сайын вуйлата.

С. Рьабчиков.

Библиотэкыштына 600 тэнгэаш книга уло

Мэмнан Мата-Родо кыдалаш школышто библиотэк почылто. Мэ пэш куанышна. Школ 600 тэнгэаш тÿрлö книгам налын. Мэ утларакшым Н. Островскийын „Как закалялась сталь", А. Пушкинын возымо произвэдэньэ-шамычым, молымат йöратэн лудына.

Библиотэк вуйлатышэ Сысойэва Вэра пашам сай ышта.

Йамбарцэв Ф.

Параньгэ район.

Йамбатров Токпэй талэ художник лийэш

Иамбатров Токпэй сÿрэтлаш пэш йöрата. Кызыт тудо вождь-шамычын илышышт гыч альбомым ышта.

Нунын портрэтыштым сÿрэтла да илыш корвыштым воза. Альбомым пионьэр отрьадлан пöлэкла.

— Мый ончыкшо талэ художник лийаш шонэм,—манэш Иамбатров Токпэй.

Й. Ильин.

Параньгэ район, Мата-родо кыдалаш школ.

Йошкар-Оласэ 5-шэ №-ан школышто тунэмшэ Полысалова Фира кочажэ дэн куваважлан СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн положэньым лудэш.

МОЛОТОВ ЙОЛТАШЫН ДОКЛАДШЫМ ЛОНЧЫЛЫШНА

Шукэртэ огыл мэ, Кумыжйал пэлэ кыдалаш школышто тунэмшэ пионьэр-шамыч Молотов йолташын Кугу Октьабрь рэвольуцийын XX идалыкшэ нэргэн ыштымэ докладшым лончылышна. Пионьэр вожатый-шамыч сайын умылтарышт.

Тидын дэч вара художэствэнньэ выступлэньэ тÿнгальэ. 5-шэ „А" классыштэ тунэмшэ Алэксандров Ваньа пэш сайын мурыш. Куштымаш, почэламут каласымаш лийэ. Сборна пэш вэсэлан эртыш.

Николайэв А.

Договорна ыш шукталт

Мэ, Арын пэлэ кыдалаш школышто тунэмшэ-шамыч, школышто воспитатэльнэ пашам сайын шындаш, дисциплиным пэнгыдэмдаш да чыла прэдмэт дэнат „отлично" отмэткэ дэнэ тунэмаш Изи Корамас пэлэ кыдалаш школ дэнэ соцдоговорым ыштэн улына ыльэ. Но мэмнан школ соцдоговоржым ыш шукто.

Икымшэ чырыкыштэ йатыр йоча-шамыч начар отмэткым налыныт. Дисциплинэ лушкыдо, прогул лийэда. Изи Корамас пэлэ кыдалаш школ Арын пэлэ кыдалаш школ дэч ончыко лэктын.

Кушаков Изосим.

Морко район.

Молан Лобанов Пэтр дэн Сэльодкин Лэонид начар тунэмыт

Класс шып шинча. Туныктышо Иакимов йоча-шамыч дэч почэламутым йодыштэш. Тэвэ Каликов Пэтр дэч йодо. А Пэтр нимат огэш пэлэштэ, омартала шога. Почэламутым каласэн ыш кэрт.

Каликов Пэтырын начар тунэммыжэ палэ. Туныктышын ойжым ок колышт. Мöнгö пумо пашам шуктэн толмаш укэ. Сайын тунэмаш тыршышаш годым, эрэ осал пашам ыштылэш. Шкэжэ дэч изи йоча-шамычым кыра, вурса. Тэвэ шукэртэ огыл Лобанов Ваньам кырыш. Лобанов эрлашыжым тунэмашат ыш тол.

Пэрэмэн жап годым пуракым тÿргыктыл курышталыштэш. Парт ÿмбак кÿзэн шогалын, уло кэртмыжым кычкыра.

Иванов И.

Ронго район, Шуар-сола школ.

* * *

Кугу-Кож-важ тÿналтыш школышто (Звэнига район) Сэльодкин Лэонид пэш начар тунэмэш. Тудо ик классыштэ кумышо ий шинча.

Лэонидын молан начар тунэммыжэ палэ. Тудо урокыштат, мöнгыштат шкэнжым сайын ок кучо, эрэ лÿшкэн коштэш. Мöнгыш пумо пашам шуктэн ок тол. Школыш кэчым кодэн коштэш.

Сорокин В.

Обороно значоклан нормым пуат

Кугу-Нур тÿналтыш школышто тунэмшэ-шамыч обороно значоклан нормым пуаш вийан йамдылалтыт. Тэвэ шукэртэ огыл Иванов В., Жуков А., Васильэва Р., Николайэва О. да молат БГСО значоклан нормым пуыпт.

Григорьэв П.

Ронго район.

РЭСПУБЛИКЫШТЭ

КАРАЙ ПЭЛЭ КЫДАЛАШ ШКОЛЫН (Сотнур район) 5-шэ классыштыжэ тунэмшэ Иванов Костьа скрипкам сайын шокташ тунэмын. Сотнур сэлаштэ эрталтшэ йоча олимпиадыштэ пэрвой вэрым налын.

Давыдов А.

◆ ◆ ◆

Шахматный турнир эрталтэ

Ронго кыдалаш школышто шахматный турнир эрталтэ. Турнирыштэ 1-шэ вэрым Суворов А., 2-шо вэрым Вэсэлов И. да 3-шо вэрым Рьабчиков С. налыч.

Рьабчиков С.

Йÿкан кином ончышна

Мэ, Чиркэ пэлэ кыдалаш школышто тунэмшэ-шамыч „Сокровище погибшего корабля" йÿкан кином ончышна. Кино пэш кэлшыш.

Фэодоров.

Пэктубай район.

Пÿртÿсым эскэрэм

Мый пÿртÿсым пэш йöратэм. Каныш жапым кожлаштэ, пасушто эртарэм. Тушто пÿртÿсын вашталтмыжым, йанлык дэн кайык-шамычын илышыштым эскэрэм. Эскэрмэм днэвникыш возэм.

Артэмьэв Алэксандр.

Ронго кыдалаш школ.

Мыйын звэнам ончылно

Мый 1-шэ чырыкым „отлична" да „хорошо" отмэткэ дэнэ пытарышым. Мöнгö пумо пашам шуктэн, уроклан йамдылалт толам. Школышто, мöнгыштö да моло вэрэат шкэмым сайын кучэм.

Общэствэннэ пашамат активнэ ыштэм. Пионьэр-шамыч мыйым звэно вуйлатышылан сайлэныт. Мыйын звэнам общэствэннэ пашаштат, тунэммаштат, эрэ ончыл радамыштэ шога. Звэно вий дэнэ тылызылан кум кана сылнэ, сÿрэтан пырдыж газэтым луктына. Тугак пырдыж газэт лукташ колхозыштат полшэна.

Загайнов М.

Ронго район Руйа-Сола пэлэ кыдалаш школ.

Палышым

1 дэкабрьыштэ лэкшэ 62 номыран „Иамдэ лий" газэтыштэ „Тыштэ мом возымо?" задачым палышым. Луй лийэш. Тугак „Кунар йоча модын?" задачымат палышым. Чылажэ 12 йоча модын. Ик тÿшкаштыжэ 5 йоча, вэсыштыжэ 7 йоча.

Плотников В.

Кузнэцово пэдучилищэ.

Ответственный редактор— К. А. ЛЭНСКИЙ.

Уп. МарлитаУ № А—558. Тираж 17190 экз. Йошкар-Ола, Маргосиздатын 1-шэ типогр. ВЛКСМ Маробком орган. Савыктышэ „М. К."